

ges kosarakra. Előkészületben van Munkácson egy nagyobb szabású tanműhely felállítása melyben a fának műszerű feldolgozása különböző irányban fog tanítani.

Anyagi erejét a megye közgyűlése egyfelől, Beregszász város képviselő testülete másfelől, helyes alapra fektették, első egy, utóbbi 2 1/2 %-át az egyes adóknak határozta az egyesület támogatására, reményile ne kell, ho y az egyesek sem maradnak hátra. Van e megyében egy dugszagd fő ur, s ennek egy valódi hazafi igazgatója, ha utóbbi nagy befolyását érvényesíteni fogja idővel azért jutalmazva leend.

Ezekben össze állítottam 1-hető röviden a társadalmi működést, a mennyiben ez egyesületek által történik. De vannak még egyesek is, kik saját hatás körük és anyai áldozataikkal már eddig is nevezetes lépéseket tettek, s mint utótrók a háziipar terén nemes példát nyújtanak. Vajha kövötkre találjanak!

Ezek közül csak egyet említek itt fel, a ritka tapintatú, tiszta magyar érzelmű és tudós főpapot Ipolyi Arnold püspököt, — ki besztercebányai rezidenciájában egy sajátzerű fadaragó tanműhelyt rendeztetett meg, melynek derék vezetője Dw hald tanár ur. De nevezetesebb ennél női munka terme melyet sok ezer forint költséggel épített és rendezett be e célra, s melyben nem csekély mennyiségű mise mondó öltöny készül s legkorrektebb stylen egy annyira, hogy a nagy érdemű főpap egész megyéje számára a papi fehér öltönyök e munka teremben készülnek.

És most áttérhetek talán rövid előadására annak mi az állam vagyis a földm. ipar és kereskedelem ügyi, — ugy szintén a közoktatásügyi miniszterium részéről a házi ipar fejlesztésének érdekében eszközöltek.

A föld. ip. és kereskedelemügyi miniszteriumtól nyertem az első megbízást mint miniszteri biztos; — csakhamar magáévá tette az ügyet a közoktatásügyi miniszterium is, melynek kebelében már kész volt a terv a polgári és felsőbb elemi iskolák egynemélyi két ipari szakosztályal megtöltani.

Mindkét miniszterium meleg felhívásokat intézett az ország törvényhatóságai, ezen kívül a kereskedelmi kamarákhoz, rendeletet a tanfelügyelőkhöz, az állami tanító és tanítónőképződik igazgatóságaihoz, hogy a házi ipar ügyre, mint hazánk anyagi és közmívelődési emelkedésére célzó intézményre figyelmet fordítsanak.

Mindkét miniszterium a szűkén is szűkebbre szabott dotációjából segélyzi az egyesületeket, nyújt ösztönjüket és ad uti pénzeket kitűnő tehetségű egyéneknek — már a mennyi telik. —

Igaz, hogy folyamodó egyletek és egyesek száma nagy, azoké kik valamit kaphatnak aránylag kevés. De ennek nem az az oka, mintha sokan többet nem érdemelének, vagy, hogy talán épen az illető miniszteriumokban a gyakorlati érzék hiányoznék hanem az: hogy a törvényhozás maig a kérdésnél tüzetesen nem foglalkozván, ezen miniszteriumok dotációját évről évre csökkentette.

Ha valaki időt vesz magának és figyelemmel átgondolja az itt leírt négy évi eredményeket, s melé gondolja társadalmi életünk gyengeségeit, azt a sok jogos, de még több jogosultalan elégtelenséget az el nem tagadható egykedvűséget, némely törvényhatóság gyakorlati érzéke hiányát, a munkáról és takarékoságról való hiányos fogalmat, akkor be kell vallania, hogy négy év alatt annyi történt, mennyinél többet követelni sem lehet. Mert magában az is egy nagy vívmány, hogy ma tényekkel bizonyítható be az, mit e sorok kezdetén már állítotték, hogy t. i. nincs Europa összes államaiban kulturképesebb nép mint milyen a hazaföldjét lakja minden nemzetiség különbség nélkül: nincs jobb és becsületesebb nép mely époly engedelmis is. Csupán a vezetés az, minek hiányában szenved. — És épen ezért kettős kötelessége a művelt társadalomnak e terén is előjárni, példát adni.

(Folytatása következik)

CSARNOK.

Három könyv-csep.*

Mikor ez a szegény ország, Magyarország Ráborult egy ravatalra,
Mert a hír szállt a négy szélbe s azt beszélté,
Hogy a nemzet bölcsé halva;
Mikor halottas házá lett, oh azzá lett!
Minden hajlék s úgy siratta,
Mint a szegény árva sir, ha száll a sirba
A tulajdon édes apja:
A setétlő néma éjben, bus éjfélnél
Csak kigyul egy fénylő csillag,
A ravatal térdeplőre a kellő fény
Egy jó angyal szemén csillag
S száll a fény, száll e csillagból, fényes napból
A közös gyász éjfelébe —
A Királyné könyve volt az, neked szólt az
Magyarország árva népe!

S mikor ismét átok szálla, e hazára
S magyar égen gyúlt a felleget —

Mikor elmerült a róna s szép folyója
Mélyen örvénylő tenger lett,
Városok fölött rohanva, szennyes habja
Földön-futók ellensége
S vést hirdető ágyudörgés, halálhörgés
Osszefolyt a metsző légbő:
Im', a kiknek pusztá élte megkímélve,
Biztos partra menekülnek
S kéztördelve ott siratják: ki magzatját,
Ki vesztét apának, hűnek —
Közöttök Látás jelenik meg s mindeniknek
Iros balszám száll sebére:
A Királynak könyve volt az, neked szólt az
Árpád annyit sujtott vére!

És e két könyv Nám hult porba, eltiporva,
S el se' szálla mint a harmat,
Itt van, itt van tisztán, épen hű szivében
Az örökké hű magyarnak!
S most, hogy régi esküt újít föl az új hit
Szent szavával régi új pár
És remél boldog jövőndöt, eljövöndöt,
Boldogabbat még a multnál:
Ime áll a fényes ünnepe s mindenütt
Sok ezernyi nép gyülekezett;
És a trónnak számolyához minden hoz
Mindent, a mi legjobb, legszebb —
De azért túl nem ragyogja mind e pompa,
— Bár szivárvány színben árad —
Magyarország hála könyvét, hozva önként
A királyi áldott párnak!!

Szász Béla.

VIDÉKI ÉLET.

Nagy-Borosnyó, 1879. ápril 19.

N.-Borosnyó községében tekintetes Biró Elek ur, ifj. Bartha Mózes és ifj. Bartha Károly urak a szegedi árvízkarosultak javára f. hó 14. és 15-ikén táncvigalmat rendeztek, mely nevezett jótékony célra összesen 27 frt. jövedelmezett, mely összeg a bál alkalmával kisbíró Szabó László ur által eszközölt gyűjtésből bejött 3 frt. 11 kr. együtt, tehát összesen 30 frt. 11 kr., mai napon nemes háromszék tek. alispánjához beküldetett.

Felülfizettek tek. Kónya Dániel ur most is, mint minden jótékony célú alkalommal 5 frt. Nagy Miklós, Dénes József és Szabó Ferenc 20—20 kr. Földes József 10 kr. A községi zenészek kiállt dijköböl elengedtek 6 frtot. Tekintetes Pollák Mór nyomda tulajdonos ur a meghívókat mindkét táncvigalomra ingyen készítette.

A Szabó László ur által eszközölt gyűjtéshez járultak: Dénes Antal, Szakács György, Szabó Tamás, Szabó József, Ráduly István, Sorbán Dániel, Szász József, Szabó László, Kónya András, N. N. és Porzolt József 20—20 kr. Szabó József 5 kr. Sipos János 16 kr. Kónya Dénes, Egy legátus, Bartha János, Bar László, N. N., Szász Lina, Útő Zsuzsanna és Kis Rózália 10—10 kr.

Az árvízkarosultak nevében köszönet nyilváníttatik minden résztvevőknek, különösen a felülfizetőknek, nyomdatulajdonos tek. Pollák Mór urnak, a zenészeknek és gyűjtő Szabó László urnak. Legnagyobb köszönetet érdemelnek a rendező urak s azok közt Biró Elek ur, ki ezen ügyben kezdeményező volt, s minden befolyását felhasználta kedvező eredmény elérésére mi sikerült is.

x x.

Karathna, 1879. ápril 16.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tisztelettel felkérjük alábbi sorainknak becses lapjában való közlé tételére.

A világ civilizált népei előtt rémületet gerjesztő szegedi catastropha által sujtott vérenek, nyomorának bármily csekély mérvbeni enyhítését előmozdítani, ugy honleányi, mint emberi nézetünköl kifolyólag erkölcsi kötelességünknek érezvén; Karathnán a község hazánál folyó év és hó 15-én legelőbbnyire női kézi munkából egy sorsjátékot rendeztünk, melynek jövedelmét 225 eladott 20 kros sorsjegy után 45 frtot, illetékes helyre leendő tovább küldés végett elküldtük postán Háromszék megye főispánja mlgs. Pótsa József urhoz.

Kötelességünknek tartjuk mindazon egyének neveit kapcsolatban azon tárgyakkal, melyekkel szívesek voltak célunk megvalósítását elősegíteni e becses lapban is felemlíteni, részint azért, hogy ez által igazoljuk, hogy becses adományai sorsjátékunk tárgyát képezték, részint pedig azért, hogy a szerencsétlen szegediek nevében a nyilvánosság terén is köszönetünket nyilvánítsuk.

Ugyanis ajándékozott Babos Ferencné 1 asztali tükröt és 1 sötartót. Babos Zsuzsika egy üveg sötartót, Babos Ilona egy lámpatálcát, egy könyvjegyzéket, egy lámpa rózsát és egy pár gyertyatartóra valót. Bartók Károlyné egy férfi inget és 1 női nyakkendőt. Benedek Zsuzsa 2 poharat, 1 névjegytartót 1 tüpárnát, 1 óratartót, 1 tálcakarót és 2 képet. Bodó Mátyásné 1 kis dobozt és 2 képet. Szentpéteri Mariska 1 névjegytartót, 1 nyakkendőt és 1 könyvjegyzéket. Szakács Mari 1 gyümölcstakarót és 2 kosarat, Szabó Sándor 1 dohány tálcát és szivarszipkákat. Szotyori Dénesné 1 üveg tartót és 1 képet. Szacsvai Pálné 2 poharat. Solyom Zsuzsa 1 lámpatálcát és 1 védertit. Pótsa Gizella 1 tolltörölt, 1 gyümölcstakarót és szivarszipkát.

Pethő Mari 1 függökösár, 1 óratartót és 1 lámpatálcát. Pethő Kata 1 reggeli sapkát, 1 pohár alávalót és egy függökösarat. Pethő Zsuzsa 1 könyvjegyzőt 1 védertit és 1 pár gyertyatartóra valót. Kis Zsigmond 1 horgolt asztalterítőt. Kis Zsigmond 1 gyufatartót, gyermekjátékokat, 1 kosarat és 1 levéltartót. Orbai Mari 1 asztalterítőt. Cseh Mari 1 reggeli főkötőt és 1 poharat. Gyulai Elekné 1 védertit, 2 legyezőt, 1 reggeli főkötőt és egy dohánytálcát. Márton Emma 1 pár harisnyakötőt. Márton Ida 1 gyümölcstakarót. Márton Mari 1 reggeli sapkát, Márton Ilona 3 párna végre valót. Ilyés Ida 1 éjjeli lámpát és 1 drótkosarat. Kőnczey Józsefné 1 virágtartót. Kőnczey Ferenc 3 drb. képet. Kőnczey János 2 garnitúra vendég gombot és gyűszűket. Kovács István 2 drb. szappan. Jankó Tercsi 1 kötenyt. Kőnczey Domokos 1 képet. Kőnczey Teréz 1 horgolt főkötőt. Kőnczey Józsefné és Csizsér Ágnes 2 tojás poharat. Kőnczey Andrásné 1 ágytakarót.

Tekintve, hogy a sorsjegyeknek igen nagy része falunkon kívül árusítottatott el, nem tartjuk feleslegesnek a nyerő számokat elősorolni: 47. 39. 104. 29. 93. 54. 70. 116. 218. 199. 219. 73. 208. 125. 68. 198. 25. 155. 180. 67. 153. 1. 74. 16. 201. 142. 51. 30. 126. 184. 130. 134. 15. 98. 85. 215. 206. 212. 17. 128. 27. 144. 5. 62. 207. 19. 209. 66. 8. 168. 139. 97. 59. 193. 84. 220. 140. 200. 173. 107. 161. 186. 77. 147. 3. 163. 122. 23.

Végül köszönetünk kell nyilvánítanunk nyomdatulajdonos tks Pollák Mór urnak is ki a sorsjegyeket szíveskedett díjtalanul kiálltatni.

Benedek Zsuzsa. Pethő Mari.

Meghívás.

A Rikán belőli papi, tanító, özvegy, árvagyámintézeti közgyűlése május hó 2-ikán d. e. 10 órakor Maksán az ismert szálláson fog megtartatni.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

- 1) Elnöki megnyitó beszéd.
- 2) Az igazgató választmány jelentése az évi eredményről.
- 3) A számvizsgáló bizottság jelentése az ügyvezetéstől.
- 4) Az osztalék megállítása.
- 5) Az osztalék jogosultak számbavétele.
- 6) Kezeli ügyek. Indítványok.

Tisztelettel kérem a gyámintézet t. tagjait, szíveskedjenek pontosan és minél számosabban megjelenni, hogy intézeti ügyünk iránti érdeklőségüket tanúsítva, annak minden ügyeit szigorú számadás alá vehessük. Ha magunk nem támogatjuk meleg érdeklődéssel saját ügyünket, miként várhatnók annak felvirágzását!

Feltorja, 1876. ápril 16-én.

Zajzon István
gyámintézeti elnök.

KÜLÖNFÉLÉK

— A sepsi-szentgyörgyi szövő tanműhely eddigi helyiségéből már felköltözött a Daczo féle udvarba mely ezután egészen ezen célra fog felhasználtatni. Kapcsolatban e hirrel megemlítjük miszerint a telek megvásárlására nézve köttt szerződés s egyéb a berendezéshez megkívántató előleges tervezeteket a nm. miniszterium is helyben hagyta a napokban.

— A helybeli takarékpénztár legközelebből könyvezetőnek a kilépett, Nagy Gergely helyébe Vásárhelyen I Sámuelt alkönyv vezetőül pedig Weinberger Lajost helyettesítette ideiglenesen.

Tüz llyefalván, tegnapelőtt a piac közelében egy csőr megyuladván a szél miatt gyorsan harapozott a tűz tovább, ugy hogy 12 csőr és gazdasági épület hamvadt el; A piac terjedelmének köszönhető hogy tovább nem hatolt. Mondják, hogy vizgátatlanság következménye volt a tüzvész.

— A klsbírtokosok országos földhelt szövetkeze részére K.-Vásárhelyen ápril 1-étől Novák Bogdán bizalmi férfi által eszközölt alapító tagok által aláírt összegek kimutatása és névsora: Mlts. id. Donáth József kir. törv. elnök 500 frt. Mátyás János 400 frt., özv. Nagy Lázárné 200 frt. Bartha Ignác kir. alügyész, Szócs József polgármester, Székely János ev. ref. pap, Kovács István, Potsa Gyula, Fehér Lukács kereskedő, Balog Sándor, ifj. Szócs János, Baka Dániel vállalkozó, id. Jakab István, Fehér Károly abíró, Nagy Dániel bírtokos, Kölönte László borkereskedő, Kovács Ferenc, gyógyszerész, Császár Lukács kereskedő, ifj. Dávid István, Csizsár József, Kovács Károly. Dávid Antal, Novák Sándor, Benkő Gyula kereskedő, Dávid György Gyula, Sebők József, Zakariás Kristóf bírtokos, Wертán testvérek, Dézsi Mihály, Cseh István építész, Land József, Kupán József kalapos, Nagy Ezékiás, Molnár Ferenc, Barths Károly, Szabó Dániel, Janesó Dániel, Zajzon Lázár, Fekete Albert, Rác János, Hosszu Ferenc m. kir. adótárnok, Kupán József, Mágóri Bálint. Welnreiter György, Ambrus Albert, Toth Mihály, Tuzson György, Policer Leopold, Plesek Antal, Molnár Károly, Szotyori Sándor, Kovács Gergely Bede Károly, Szilágyi Sámuel, Tillit János, Szócs András, Csutak László, Vass Eerenc, Hoffman Lukács, Rác András, Mátyus László, Zsigmond György, Benkő Sándor. Török Bálint, Nagy Géza, Nagy

* E szép költeményt a „Kelet” után közöljük. (Szerk)